

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL UTENOS RAJONO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. vasario 27 d. Nr. FA-P-34-5-14
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-01-21 pavedimą Nr. P-34-5

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Birutė Žilėnienė

Auditas pradėtas	2009-01-21
Auditas baigtas	2009-02-27

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	5
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	5
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams	7
1.3. Dėl vienkartinių priemonių skyrimo teisėjams	7
1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemonių	9
2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	10
2.3. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	10
3.1. Dėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemonių skyrimo	11
3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
4. Rekomendacijos teismui	12

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ pavedė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose.

Ribotos apimties valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavadootojo pavedimu² atliko vyriausioji valstybinė auditorė Birutė Žilėnienė.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimo teisėtumą.

Audituotas subjektas – Utenos rajono apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Basanavičiaus g. 65, LT-28240 Utena. Identifikavimo kodas – 191449237.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkė Laima Dumskienė, teismo finansininke dirbo Bronė Mameniškienė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, kurie bus susisteminti ir rekomendacijos dėl jų (išskyrus dalykus, kurie taikomi tik šiam teismui) bus pateiktos valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje.

Šio ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu apsiribojome teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui panaudotų valstybės biudžeto lėšų teisėtumo vertinimu. Nevertinome teismo 2008 metų finansinėje atskaitomybėje ir kitose ataskaitose pateiktų duomenų, neatlikome audito procedūrų jų tikrumui ir teisingumui įvertinti, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiamo ir valstybinio audito išvados nepateikiame.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-01-21 įsakymas Nr. V-12 „Dėl valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-8 patvirtintos 2009 metų valstybinio audito programos papildymo“, 1 p.

² Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavadootojo 2009 m. sausio 21 d. pavedimas Nr. P-34-5.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumas.

Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 1 724 tūkst. Lt (iš jų – 1 134 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programai vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 0,7 tūkst. Lt (iš jų – 0,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje numatyta 71,0 tūkst. Lt (iš jų 54,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 17 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tikslinių dalinių asignavimų rengiamam Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymui įgyvendinti ir jų negalima naudoti iki įsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė vieną programą „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2), kuriai iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 1 720,5 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš jų 1 114,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 347,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

Teismas 2008 metais Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatomis įgyvendinti (teisėjų darbo užmokesčiui padidinti ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 74,0 tūkst. Lt (iš jų 56,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 17,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų, arba 3,0 tūkst. Lt daugiau nei buvo numatyta minėtame Teisėjų tarybos rašte.

Teismo kreditinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 0,5 tūkst. Lt, debetinis įsiskolinimas atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas – 1,6 tūkst. Lt, atsiskaitymų su biudžetu – 0,3 tūkst. Lt, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais – 3,5 tūkst. Lt.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Atlikę teismui skirtų valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus darbo užmokesčio panaudojimo teisėtumo vertinimui surinkome

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 Nr. X-1353, 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

atlikę tik savarankiškas audito procedūras teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio srityse.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁷ teismui nustatytos septynios teisėjų pareigybės. Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos penkios teisėjų pareigybės, dviejų teisėjų pareigybės neužimtos.

Teismas 2008 metais panaudojo 489,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 152,1 tūkst. Lt – socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

– 383,0 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 119,1 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁸);

– 106,0 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui (iš šios sumos – 42,2 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemonėms), 33,0 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms, (iš jų – 13,1 tūkst. Lt nuo vienkartinėms priemonėms apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad *nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d.* teisėjų darbo užmokesčių teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius Teismų tarybos nutarimus⁹, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius.

⁷ Lietuvos Respublikos Prezidento 2004-11-10 dekretas Nr. 129 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁹ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84, 2003-06-06 nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹¹ nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo apmokėjimas iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo dienos. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimui netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹³ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčiui – 383,0 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms - 119,1 tūkst. Lt teismo panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo.

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 96 str. 1 d.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹³ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams

Vadovaujantis Teismų įstatymo¹⁴ 98 straipsnio 2 dalimi, teisėjams iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, atlikimą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis galėjo būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Šių atostogų suteikimo tvarka buvo nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁵ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Teisėjams už procesinių veiksmų atlikimą 2008 metais poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką (toliau - budėjimas) buvo suteiktos papildomos atostogos, už kurias apskaičiuota 20,7 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų. Teisėjų budėjimas yra žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose (8 val. – 1 budėjimo diena).

Audito metu nustatyta, kad teisėjams teismo pirmininko įsakymais (2008-11-04 Nr. A-111, 2008-11-06 Nr. A-114, 2008-12-03 Nr. A-127) buvo suteiktos papildomos mokamos kasmetinės atostogos už budėjimus rugsėjo, spalio mėnesiais (apskaičiuota 1,4 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų), atsižvelgiant į Teisėjų tarybos nutarimą¹⁶, kuriuo apylinkių teismams buvo rekomenduota taikyti aukščiau minėtą Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarką¹⁷, neviršijant Teismų įstatyme¹⁸ nustatyto 56 kalendorinių dienų termino.

Pažymėtina, kad nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. Teismų įstatymas¹⁹ teisėjams jau nenumatė papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo už pareigų vykdymą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis, todėl naujos papildomos atostogos teisėjams vadovaujantis minėtu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁰, kuris buvo priimtas Teismų įstatymo²¹ 98 straipsnio 2 dalies nuostatoms įgyvendinti, negalėjo būti suteiktos.

Kadangi teisėjams už budėjimus nuo rugsėjo 1 d. buvo suteiktos papildomos mokamos kasmetinės atostogos, teisme 1,4 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų, sumokėtų teisėjams už papildomas mokamas kasmetines atostogas, panaudota nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių

¹⁴ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 2002-01-24 Nr. IX-732 redakcija.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828

¹⁶ Teisėjų tarybos 2008-09-12 nutarimas Nr. 13P-153-(7.1.2).

¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

¹⁸ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija), 98 str. 1 d.

¹⁹ Ten pat.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

²¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija).

dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. 6 straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu²² patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas bei tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str., 2008 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. P-55 teisėjams ir sau skyrė 100 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinės priemokas (vienam teisėjui skirta 89,5 proc. pareiginės algos priemoka). Šiame įsakyme nebuvo nurodyta, už kokius darbus, kurie išvardyti Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašo 2008 metams²³ 5 punkte, teisėjams skiriamos vienkartinės priemokos. Teismo pirmininko aiškinimu, vienkartinės priemokos teisėjams buvo paskirtos už budėjimus, kurie yra žymimi darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Auditorių nuomone, atsižvelgiant į Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio ir Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkto nuostatas, vienkartinių priemokų skyrimo teisėtumui pagrįsti įsakymuose turėtų būti nurodoma, už kokias vykdytas teisėjų funkcijas yra skiriamos šios priemokos.

Lietuvos Respublikos Prezidento 2008 m. lapkričio 6 d. dekretu Nr. 1K-1569 vienas teismo teisėjas buvo atleistas ir nuo lapkričio 24 d. paskirtas Panevėžio apygardos teismo teisėju, tačiau jam Utenos apylinkės teismo pirmininkas 2008 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. P-55 skyrė 89,4 procentų arba 6227 Lt vienkartinę priemoką ir taip pažeidė Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašo 2008 metams 4 punktą, kuriame nustatyta, kad vienkartinė priemoka teisėjui mokama už kalendorinius darbo metus tame teisme, kuriame jis dirba.

Teisėjui, nedirbančiam teisme, nesilaikant teisės aktų reikalavimų buvo skirta 6,2 tūkst. Lt vienkartinė priemoka.

²² Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

²³ Ten pat.

1.4 Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Šiame įstatyme nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Išskyrus ataskaitos 1.3 punkte nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemokų skyrimo, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos trylika valstybės tarnautojų pareigybių, neužimta viena pareigybė. Teismas 2008 metais panaudojo 460,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 123,9 tūkst. Lt priedams ir priemokoms, 25,7 tūkst. litų vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 143,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme²⁴ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir kategorijos atitinka Teisėjų tarybos²⁵ nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu²⁶ valstybės tarnautojams gali būti mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją ir pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas. 2008 metais teismo valstybės tarnautojams pareiginės algos dydžio vienkartiniai priedai nebuvo skirti. Be to, minėtame įstatyme²⁷ numatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis bei už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo

²⁴ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

²⁵ Teisėjų tarybos 2008-06-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

²⁶ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d. 1,2,5 p.

²⁷ Ten pat, 26 str. 1 d. 1, 2 ir 3 p.

trukmę, atlikimą. 2008 metais valstybės tarnautojams skirtų priemonų suma neviršijo 60 procentų pareiginės algos²⁸, o priemonų ir priedo už kvalifikacinę klasę suma neviršijo 70 procentų pareiginės algos²⁹.

2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Valstybės tarnybos įstatyme³⁰ numatyta, kad valstybės tarnautojai gali būti skatinami vienkartinėmis pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka.

2008 metais teismo valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos buvo skirtos, laikantis patvirtinto aprašo, t. y. vienkartinės piniginės išmokos neviršijo 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos, jos buvo paskirtos ne daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (aprašo 2 punkte numatytais atvejais).

2008 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos. Teisme 2008 m. gruodžio 15 d. valstybės tarnautojams buvo paskirtos 25,7 tūkst. Lt vienkartinės piniginės išmokos.

2.3 Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis

2008 metais teismo posėdžių sekretoriams už 2007 metais budėjimą namuose poilsio ir švenčių dienomis prie kasmetinių atostogų buvo suteiktas poilsio laikas (už 8 val. budėjimą – 1 poilsio diena). Teismo posėdžių sekretorių budėjimo laikas yra žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos devynių darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės, viena pareigybė neužimta.

Teismas 2008 metais panaudojo 165,3 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 15,5 tūkst. Lt priemonoms, 12,5 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 51,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

²⁸ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 26 str. 3 d.

²⁹ Ten pat, 23 str. 2 d.

³⁰ Ten pat, 27 str. 2 d. 3 p.

3.1. Dėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo

Teismo darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu³¹ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų. 2008 metais teismo darbuotojams skirtos priemokos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) atlikimą arba papildomų darbų vykdymą. Šių priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas minėto nutarimo 5.2 punkte. Pažymėtina, kad 2008 metais teismo darbuotojui skirta priemokų suma neviršijo darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priemokos darbuotojams skirtos ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime³² numatyti atvejai, kada galima mokėti vienkartinės pinigines išmokas darbuotojams skatinti. Teisme vienkartinės pinigines išmokos neviršijo 100 procentų nustatytosios darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareiginės algos, paskirtos minėto Vyriausybės nutarimo nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad 2008 m. gruodžio 15 d. teisme darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, buvo skirtos 12,5 tūkst. Lt vienkartinės pinigines išmokos.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą³³, teismo pirmininkas, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už jam paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal tikslinę paskirtį, už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, o pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą³⁴ ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės³⁵, už buhalterinių įrašų teisingumą, už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą atsako įstaigos vyriausiasis buhalteris arba struktūrinio padalinio, tvarkančio apskaitą, vadovas, arba kiti šio įstatymo 10 straipsnyje nurodyti asmenys, tvarkantys apskaitą.

³¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³² Ten pat, 5.4 p.

³³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 str. 1 ir 3 p.

³⁴ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 11 str. 1 d.

¹⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, 20 p.

---

4. Rekomendacija teismui

Imtis priemonių valdyti rizikas, susijusias su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Birutė Žilėnienė